

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дархан хотын бохир усны менежментийг сайжруулах төслийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СНАГ-2024/86/НА-СТА-ТХН

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Улаанбаатар хот 2024 он</p>	<p>Санхүү-нийцлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын менежер: С.Нацагдорж Утас: 261885 Цахим хаяг: natsagdorjs@audit.gov.mn</p> <p>Ахлах аудитор: М.Лхагвасүрэн Утас: 261628 Цахим хаяг: lkhagvasurenm@audit.gov.mn</p> <p>Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн “Сүлд-Аудит” ХХК-ийн захирал: Ч.Гүндбаяр Утас: 70118016 Цахим хаяг: info@suld-audit.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.02.29 № 07/СЭГ
танай _____-ны № _____-т

ДАРХАН ХОТЫН БОХИР УСНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙГ САЙЖРУУЛАХ
ТӨСЛИЙН ЗОХИЦУУЛАГЧ
Д.МӨНХБААТАР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дархан хотын бохир усны менежментийг сайжруулах төслийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дархан хотын бохир усны менежментийг сайжруулах төслийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төслийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлт 2022 оны байдлаар 88.6 хувийн гүйцэтгэлтэй байснаас 2023 оны эцэст төслийн нийт гүйцэтгэл 99.7 хувьд хүрсэн байна. Тус зээлийн төслийн хэрэгжих хугацаа нь 2015 оны 8 дугаар сарын 25-ны өдрөөс 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр бөгөөд төслийн өмнөх ерөнхий гүйцэтгэгчийн буруутай үйл ажиллагаа, КОВИД-19 цар тахлын нөлөөллөөс шалтгаалан нийт 5 удаа сунгагдаж анх 34 сарын хугацаанд хэрэгжих байснаас 108 сарын хугацаанд хэрэгжсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Төслийн нэгжийн гадаад зээлээр хэрэгжүүлэх 3 хөтөлбөрийн 48 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр тайлант онд 7,386,400.0 мянган төгрөгийг Азийн хөгжлийн банкны зээлийн эх үүсвэрээс бүрдүүлэхээр төлөвлөснөөс нийт 5,614,717.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, 7,385,985.3 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна. Тайлант оны эцэст төслийн үйл ажиллагаа 99.7 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд үндсэн 3 зорилтын хүрээнд 48 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 97.7 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,569,061,217.48	1,844,717,077.45
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3,569,061,217.48	1,844,717,077.45
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	3,569,061,217.48	1,844,717,077.45
3121	Төгрөг	1,147,541,579.31	1,221,767,748.32
31211	Төрийн сангийн харилцах	1,147,541,579.31	1,221,767,748.32
3122	Гадаад валют	2,421,519,638.17	622,949,329.13
31221	Төрийн сангийн харилцах	2,411,974,057.39	613,876,143.38
31223	Арилжааны банк дахь харилцах	9,545,580.78	9,073,185.75
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	29,142,951,993.72	37,066,032,070.87
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	29,142,951,993.72	37,066,032,070.87
392	Биет хөрөнгө	29,142,951,993.72	37,066,032,070.87
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	143,000,000.00	
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(143,000,000.00)	
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	8,977,100.00	
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,786,935.61)	
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	29,139,761,829.33	37,066,032,070.87
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	32,712,013,211.20	38,910,749,148.32
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	53,884,974,841.89	59,225,239,567.85
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	157,912,973.58	471,872,333.70
413	Өглөг	157,912,973.58	471,872,333.70
4136	Бусад өглөг	157,912,973.58	471,872,333.70
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	157,912,973.58	471,872,333.70
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	53,727,061,868.31	58,753,367,234.15
422	Урт хугацаат зээл	53,727,061,868.31	58,753,367,234.15
4222	Гадаад валют	53,727,061,868.31	58,753,367,234.15
42222	Олон улсын санхүүгийн байгууллагаас	53,727,061,868.31	58,753,367,234.15
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	(21,172,961,630.69)	20,314,490,419.53)
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	7,423,611.68	7,423,611.68
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	7,423,611.68	7,423,611.68
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	7,423,611.68	7,423,611.68
512	Хуримтлагдсан үр дүн	(21,180,385,242.37)	(20,321,914,031.21)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(12,369,513,629.41)	(21,180,385,242.37)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(8,810,871,612.96)	858,471,211.16
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	32,712,013,211.20	38,910,749,148.32

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	252,049,987.59	881,263,596.28
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	252,049,987.59	881,263,596.28
120	Нийтлэг татварын бус орлого	252,049,987.59	881,263,596.28
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	252,049,987.59	881,263,596.28
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	252,049,987.59	881,263,596.28
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	15,364,673.99	4,453,557.36
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	15,364,673.99	4,453,557.36
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	15,364,673.99	4,453,557.36
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,364,673.99	4,453,557.36
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,456,963.97	3,555,847.36
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	10,907,710.02	897,710.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	236,685,313.60	876,810,038.92
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН		648,136,884.26
145001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз		648,136,884.26
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	9,047,556,926.56	666,475,712.02
225004	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний гарз	8,238,499,104.54	
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал		2,292,454.39
225006	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих дамжуулан зээлдүүлэх	809,057,822.02	664,183,257.63
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(9,047,556,926.56)	(18,338,827.76)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(8,810,871,612.96)	858,471,211.16

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3,368,282,413.59	5,614,717,173.35
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,368,282,413.59	5,614,717,173.35
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,368,282,413.59	5,614,717,173.35
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,368,282,413.59	5,614,717,173.35
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	3,368,282,413.59	5,614,717,173.35
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	-	-
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	3,368,282,413.59	5,614,717,173.35
14	Бусад эх үүсвэр	412,373,665.25	47,310,995.23
145001	Валютын ханшийн зөрүүний олз	412,373,665.25	47,310,995.23
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	3,039,472,853.83	7,385,985,308.61
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл	3,039,472,853.83	7,385,985,308.61
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал	395,354,615.98	387,000.00
250001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний гарз		
250006	Бусад зардал	395,354,615.98	387,000.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(3,022,453,804.56)	(7,339,061,313.38)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	345,828,609.03	(1,724,344,140.03)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	3,223,232,608.45	3,569,061,217.48
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,569,061,217.48	1,844,717,077.45

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	7,423,611.68	(12,369,513,629.41)	(12,362,090,017.73)
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	7,423,611.68	(12,369,513,629.41)	(12,362,090,017.73)
C07	Тайлант үеийн үр дүн		(8,810,871,612.96)	(8,810,871,612.96)
C08	2022 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	7,423,611.68	(21,180,385,242.37)	(21,172,961,630.69)
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	7,423,611.68	(21,180,385,242.37)	(21,172,961,630.69)
D08	Тайлант үеийн үр дүн		858,471,211.16	858,471,211.16
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	7,423,611.68	(20,321,914,031.21)	(20,314,490,419.53)

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Данс	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	7,386,400,000.00	7,385,985,308.61	414,691.39	100.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	7,386,400,000.00	7,385,985,308.61	414,691.39	100.0
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл	7,386,400,000.00	7,385,985,308.61	414,691.39	100.0
3	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	7,386,400,000.00	5,614,717,173.35	1,771,682,826.65	76.0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	7,386,400,000.00	5,614,717,173.35	1,771,682,826.65	76.0
350004	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	7,386,400,000.00	5,614,717,173.35	1,771,682,826.65	76.0
	Төсвийн гүйцэтгэлийн тохируулга		46,923,995.23		
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		3,569,061,217.48		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		1,844,717,077.45		
6	Төсвийн бусад мэдээлэл				
62	Ажиллагсадын тоо	7	6	1	85.7
62001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100.0
62002	Гүйцэтгэх ажилтан	6	5	1	83.3

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар материаллаг алдаа, зөрчил илрээгүй тул “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өглөө.